

[Ib Thyregod.]

sket en ændring i højesterets praksis fra den første afgørelse i 1913 til en senere afgørelse i 1921 og den praksis, som følger efter, hvor man er gået ind for, at højesteret har prøvelsesret også vedrørende dette spørgsmål.

Jeg minder om, at selv om vi ikke herhjemme har haft tilfælde, hvor lovgivningen er blevet kendt grundlovsstridig, findes der jo i andre lande adskillige eksempler herpå. Vi kender det fra Tyskland, hvor bestemmelser om sambeskatning blev kendt forfatningsstridige, og vi kender adskillige eksempler fra USA. Derfor er det ikke et teoretisk spørgsmål, vi her diskuterer.

Jeg vil også som den højtærede justitsminister nævne professor Poul Andersens betragtning i Ugeskrift for retsvæsen 1961, side 151, hvor han siger, at den pågældende samling håndskrifter ikke har nogen økonomisk værdi som sådan, fordi man ikke kan sælge den efter fundatsen. Jeg er noget i tvivl om rigtigheden af dette synspunkt, men i hvert fald gælder dette ikke med hensyn til den pengeformue, som kommissionen også ejer, og som vi ved skal overføres til den islandske del af samlingen. Jeg vil også i den forbindelse nævne, at professor Poul Andersen det anførte sted udtrykkeligt siger, at det er ikke universitetet, ikke staten, der er ejer — for universitetet kan måske siges at være så nær staten, at der ikke er nogen forskel — men det er en selvstændig stiftelse, der har denne ejendomsret.

Disse betragtninger har jeg villet fremføre, da der ikke har været mulighed for at komme ind på dem under udvalgsbehandlingen mellem anden og tredje behandling.

Med henvisning til den retssag, som er bebudet, spørger jeg den højtærede undervisningsminister: hvorledes stiller regeringen sig til spørgsmålet om at udskyde udlæveringen af, overrækkelsen af disse håndskrifter, indtil den endelige afgørelse i retssagen foreligger? Jeg mener, at det må være rigtigt, at man ikke foregriber afgørelsen ved på et tidligere tidspunkt at udlævere de håndskrifter, som ejes af Den arnamagnæanske Kommission, men at man afventer afgørelsen i den sag, som nu vil blive anlagt ved østre landsret, og som formentlig bliver ført videre til højesteret.

Endvidere vil jeg spørge den højtærede udenrigsminister: hvorledes er stillingen med hensyn til den traktat, som er vedhæftet lovforslaget? Efter lovforslagets § 4 bemyndiges den danske regering til at afslutte en overenskomst med Island om overgivelse af de pågældende håndskrifter, og så står der i traktatens artikel 1:

„Så snart den ved dansk lov af om ændring i fundats bestemte deling af stiftelsen i to afdelinger er gennemført, overføres de håndskrifter og arkivalier, der skal forvares og forvaltes af Islands universitet, til Island.“

Også her mener jeg, at man ikke bør foregribe afgørelsen, men afvente udfaldet af den retssag, der nu vil blive ført. Situationen er jo den, at statsret og folkeret er to forskellige retssystemer, og at vi nødvendigvis skulle komme i den situation, at vi folkeretligt havde forpligtet os, uden at der foreligger en endelig domstolsafgørelse vedrørende lovgivningens statsretlige gyldighed. Derfor vil jeg mene, at man også bør udskyde den endelige indgåelse af denne traktat.

Til sidst vil jeg gerne gøre et par enkelte bemærkninger vedrørende spørgsmålet om folkeafstemning, som jo har været drøftet i mellemtiden. Jeg har allerede ved anden behandling redegjort for mit synspunkt herom, men vil gerne føje til, at man efter grundloven har valget mellem at begære stadfæstelsen af et lovforslag udskudt efter ekspropriationsbestemmelsen eller at begære det sendt til folkeafstemning. Den samme drøftelse: skal vi anvende ekspropriationsbestemmelsen, eller skal vi gå til folkeafstemning, havde vi, da vi i sin tid havde jordlovsforslagene fremme, og da de blev sendt til folkeafstemning. Også her kunne man diskutere: skulle det være ekspropriationsbestemmelsen, eller skulle det være folkeafstemningsbestemmelsen, der skulle anvendes? I tilfældet med jordlovene anvendte man folkeafstemning, men jeg vil gerne udtrykkeligt nævne, at de lovforslag, som indeholdt ekspropriationsbestemmelser, ikke var til folkeafstemning, det var de såkaldte planlægningslove.

Man kan altså vælge imellem, om man under henvisning til ekspropriationsbestemmelsen vil begære stadfæstelsen udskudt, eller om man vil begære folkeafstemning;